

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ՝
ՌԻՍԿԻ ՎՐԱ ՀԻՄՆՎԱԾ ԱՏՈՒԳՈՒՄՆԵՐԻ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅԱՄԲ
ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳ**

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Սույն կարգով կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության կրթության տեսչական մարմնի (այսուհետ՝ տեսչական մարմին)՝ ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների մեթոդաբանությամբ սահմանված չափանիշների հաշվարկման և գնահատման գործընթացները:

2. Ուսումնական հաստատության ռիսկը հավասար է ոլորտային (նախադպրոցական, միջնակարգ, նախնական մասնագիտական (արհեստագործական), միջին մասնագիտական կրթության ոլորտներ) և անհատական ռիսկերի հանրագումարին, որն առավելագույնը կազմում է 300 միավոր (կշիռ):

3. **Ոլորտային ռիսկը** ցուցանիշ է, որը հաշվարկելիս հիմք են ընդունվում ուսումնական հաստատության գործունեության ոլորտի կարևորությունն ու վտանգավորությունը՝ ըստ տվյալ ոլորտի ուսումնական հաստատությունների գործունեությունից առաջացող բացասական հետևանքների: Ոլորտային ռիսկը ընդհանուր ռիսկի մեջ կարող է կազմել առավելագույնը 100 միավոր:

4. Տվյալ ոլորտում գործունեություն իրականացնող ուսումնական հաստատությունն ստանում է այդ ոլորտի ոլորտային ռիսկի միավորը:

5. Եթե ուսումնական հաստատությունը գործունեություն է իրականացնում մեկից ավելի ոլորտներում, ապա ոլորտային ռիսկը հաշվարկվում է ամենառիսկային ոլորտի տվյալներով:

6. Անհատական ռիսկը ցուցանիշ է, որը հաշվարկելիս հիմք են ընդունվում ուսումնական հաստատության կողմից կատարված՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջների խախտումները, դրանց պարբերականությունը, խախտումների հետևանքների վերացմանն ուղղված գործողությունների արդյունքները, ինչպես նաև ուսումնական հաստատության գործունեությունը բնութագրող այլ վիճակագրական տվյալներ: Անհատական ռիսկը ուսումնական հաստատության ռիսկի մեջ կազմում է առավելագույնը՝ 200 միավոր:

2. ՌԻՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՌԻՍԿԻ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ, ՀԱՇՎԱՐԿԸ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ

7. Ոլորտային ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ չափանիշներով՝

1) ոլորտի սովորողների թիվը.

2) ոլորտի մանկավարժական աշխատողների միջին թիվը.

3) տեսչական մարմնի կողմից վերջին 3 ուսումնական տարիների ընթացքում ոլորտի ուսումնական հաստատություններում իրականացված ստուգումների արդյունքում արձանագրված խախտումների միջին թիվը:

8. Ոլորտային ռիսկը վերահաշվարկվում է յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա սկզբին: Ոլորտային ռիսկի առաջին 2 չափանիշները վերահաշվարկվում են ուսումնական հաստատություններից ստացված տվյալների հիման վրա:

9. Ոլորտային ռիսկի չափանիշների հաշվարկման համար կիրառվում է միջանկյալ արժեքների հաշվման ինտերպոլացիայի եղանակը՝

$$f(x) = f(x_0) + \frac{x - x_0}{x_1 - x_0} (f(x_1) - f(x_0)):$$

10. Ոլորտի սովորողների թիվը ոլորտային ռիսկի գնահատման ռիսկային չափանիշ է: Ըստ այս չափանիշի ոլորտային ռիսկը կարող է գնահատվել առավելագույնը 30 միավոր:

11. Այս չափանիշի համապատասխան ռիսկային միավորների հաշվարկման դեպքում սույն կարգի 9-րդ կետում տրված բանաձևում x_0 -ն ոլորտի սովորողների հնարավոր ամենափոքր թիվն է, իսկ x_1 -ը՝ ըստ ոլորտների սովորողների ամենամեծ թիվը: $f(x_0)=0$ -ն համապատասխան ռիսկային միավորն է x_0 սովորողի պարագայում, իսկ $f(x_1)=30$ ՝ ըստ այս չափանիշի ամենաբարձր ռիսկային միավորը: x -ի փոխարեն տեղադրելով մյուս ոլորտներից յուրաքանչյուրի սովորողների թիվը՝ ինտերպոլացիայի մեթոդի կիրառմամբ կստանանք մյուս 3 ոլորտների համապատասխան ռիսկային միավորներն՝ ըստ այս չափանիշի:

Մասնավորապես, եթե միջնակարգ կրթության ոլորտում սովորողների թիվը 402600 է, նախադպրոցական կրթության ոլորտում՝ 50596, նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության ոլորտում՝ 6955, միջին մասնագիտական կրթության ոլորտում՝ 26894, ապա որպես x_1 կվերցնենք 402600-ը, իսկ x -ի փոխարեն տեղադրելով՝ $x_{տղ}=50596$, $x_{սմ}=6955$, $x_{մս}=26894$ արժեքները կունենանք Աղյուսակ N1-ում ներկայացված պատկերը.

Աղյուսակ N1

Ոլորտում սովորողների թիվը	Նախադպրոցական կրթության ոլորտ	Միջնակարգ կրթության ոլորտ	Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության ոլորտ	Միջին մասնագիտական կրթության ոլորտ
Ռիսկային միավորը	3.77	30	0.52	2

**3. ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ
 ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՌԻՍԿԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆԸ
 ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՂ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐՈՎ ՀԱՇՎԱՐԿՎՈՂ
 ՌԻՍԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ (ԱՌԱՋԻՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉ) ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ**

12. Նախադպրոցական կրթության ոլորտում ուսումնական հաստատության կրթական գործունեության ռիսկայնությունը բնութագրող չափանիշներով հաշվարկվող ռիսկայնությունը (առաջին բաղադրիչը) գնահատվում է ըստ հետևյալ տվյալների՝

1) ուսումնական հաստատության տարատարիք խմբերի թիվը.

2) ուսումնական հաստատության տարատարիք խմբում տարիքային խմբերի թիվը.

3) ուսումնական հաստատության գերբեռնված խմբերում երեխաների թիվը.

4) ըստ տարիքային փուլերի՝ ուսումնական հաստատության համապատասխան լիցենզիայով սահմանված երեխաների սահմանային թվի գերազանցման չափը.

5) ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված նորմատիվից պակաս հաստիքային միավորների թիվը.

6) նախորդ ուսումնական տարում իրականացված վերահսկողական գործառույթների (բացառությամբ՝ ստուգման) արդյունքում արձանագրված խախտումների թիվը՝ բացառելով արձանագրված խախտումների կրկնակի հաշվարկումը.

7) ուսումնական հաստատության գործունեության վերաբերյալ նախորդ ուսումնական տարում ստացված դիմում-բողոքների թիվը (բացառությամբ՝ անանուն և կեղծ, ինչպես նաև՝ տեսչական մարմնի իրավասության շրջանակներից դուրս դիմումների).

8) ստուգման արդյունքում հայտնաբերված խախտումների պարբերականությունը.

9) ստուգման արդյունքում արձանագրված խախտումների հետևանքների վերացմանն ուղղված գործողությունների արդյունքները:

13. Սույն կարգի 12-րդ կետի 1-ից 7-րդ ենթակետերով սահմանված չափանիշների համաձայն ռիսկերի վերագնահատում իրականացվում է յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա սկզբին. 1-ից 5-րդ ենթակետերում նշված չափանիշները՝ տեսչական մարմնում ուսումնական հաստատություններից ստացված, իսկ 6-րդ և 7-րդ ենթակետերով նշված չափանիշները՝ տեսչական մարմնի կողմից իրականացված վերահսկողական գործառույթների արդյունքում ձևավորված տեղեկատվության համաձայն:

14. Սույն կարգի 12-րդ կետի 8-րդ և 9-րդ ենթակետերով սահմանված չափանիշները՝ յուրաքանչյուր ուսումնական հաստատության մասով՝ վերագնահատվում են ուսումնական հաստատությունում իրականացված յուրաքանչյուր ստուգման արդյունքում:

15. Տարատարիք խմբերի թիվը առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է: Եթե ուսումնական հաստատությունը չունի տարատարիք խումբ, ապա ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 0 միավոր, մեկ տարատարիք խմբի առկայության դեպքում՝ 2 միավոր, 2 և ավելի տարատարիք խմբերի առկայության դեպքում՝ 4 միավոր:

16. Տարատարիք խմբում տարիքային խմբերի թիվն առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է: Եթե ուսումնական հաստատության տարատարիք խմբում տարիքային խմբերի թիվը 3 և ավելի է, ապա, ըստ այս չափանիշի, ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 5 միավոր, այլապես՝ 0 միավոր:

17. Եթե ուսումնական հաստատությունն ունի ընդամենը մեկ խումբ և այդ խումբը տարատարիք է, ապա, ըստ սույն կարգի 15-րդ և 16-րդ կետերում նշված երկու չափանիշների, ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 0 միավոր:

18. Գերբեռնված խմբերում երեխաների թիվն առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է: Եթե ուսումնական հաստատության որևէ խմբում գերբեռնվածության մակարդակը (սահմանված թվից ավելի երեխաների տոկոսային թիվը) մինչև 10% է ($(0,10 \%)$ միջակայքում է), ապա, ըստ այս չափանիշի, ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 3 միավոր: Որևէ խմբում 10 տոկոսից ավելի գերբեռնվածության մակարդակի դեպքում ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 5 միավոր: Ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 0 միավոր, եթե գերբեռնվածության մակարդակը հավասար է 0-ի:

19. Ըստ տարիքային փուլերի՝ ուսումնական հաստատության համապատասխան լիցենզիայով սահմանված երեխաների սահմանային թվի գերազանցման չափը առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է: Եթե որևէ տարիքային փուլում

ուսումնական հաստատության երեխաների թիվը մեծ է լիցենզիայով սահմանված թվից՝ մինչև 10 տոկոսով ((0; 10 %) միջակայքում է), ապա ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 1 միավոր, 10 տոկոսից 30 տոկոսի դեպքում ((10 %; 30 %) միջակայքում է)՝ 2 միավոր, 30 տոկոսից ավելի լինելու դեպքում՝ 4 միավոր: Մի քանի տարիքային փուլի դեպքում հաշվարկվում է առավելագույն տոկոսային միավորը:

20. Մանկավարժական աշխատողների՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված նորմատիվից պակաս հաստիքային միավորների թիվն առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է: Եթե ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված նորմատիվից պակաս հատկացված հաստիքային միավորների թիվը մինչև 1 է, ապա ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 3 միավոր, 1-ից ավելի չհատկացված հաստիքային միավորների դեպքում՝ 5 միավոր: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված նորմատիվներին համապատասխան հաստիքային միավորներ ունենալու դեպքում ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 0 միավոր:

21. Նախորդ ուսումնական տարում իրականացված վերահսկողական գործառույթների (բացառությամբ՝ ստուգման) արդյունքում արձանագրված՝ կրթության բնագավառը կարգավորող Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջների 1 խախտման դեպքում ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի գնահատվում է 1 միավոր, 2-4 խախտման դեպքում՝ 3 միավոր, 5 և ավելի խախտումների դեպքում՝ 6 միավոր: Խախտումների բացակայության դեպքում ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 0 միավոր: Խախտումների թվում չեն հաշվարկվում կրկնակի արձանագրված խախտումները:

22. Ուսումնական հաստատության գործունեության վերաբերյալ նախորդ ուսումնական տարում ստացված դիմում-բողոքների թիվը (բացառությամբ՝ անանուն և կեղծ, ինչպես նաև՝ տեսչական մարմնի իրավասության շրջանակներից դուրս դիմումների) առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է: 1 դիմումի

առկայության դեպքում ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 0,1 միավոր, մինչև 5 դիմումների դեպքում՝ 0,5 միավոր, 5-ից ավելի դիմումների դեպքում՝ 1 միավոր:

23. Ստուգման արդյունքում հայտնաբերված խախտումների պարբերականությունն առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է: Ուսումնական հաստատության անհատական ռիսկի առաջին բաղադրիչի գնահատումը, ըստ այս չափանիշի, իրականացվում է N2 աղյուսակի համաձայն.

Աղյուսակ N2

Խախտման բնույթը (պարբերականությունը)	Միավորը, եթե նշված բնույթի խախտում կրկնվել է 3 ուսումնական տարում	Միավորը, եթե նշված բնույթի խախտում կրկնվել է 2 ուսումնական տարում
Չափորոշչի պահանջները	5	3
Կադրերը	3	2
Այլ*	2	1

«Այլ*»-ի դեպքում դիտարկվում են ավելի պարբերաբար կրկնվող բնույթի խախտումները:

24. Ուսումնական հաստատությունում ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների դեպքում 23-րդ կետում ներկայացված չափանիշը վերագնահատվում է առկա խախտումների հետ համադրման արդյունքում, իսկ ստուգումների ծրագրով նախատեսված ստուգման դեպքում՝ ներմուծվում են միայն նոր ստուգման արդյունքները:

25. Ստուգման արդյունքում արձանագրված խախտումների հետևանքների վերացմանն ուղղված գործողություններն առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ են: Ստուգումների ծրագրով նախատեսված ստուգման արդյունքում հանձնարարական չլինելու, ինչպես նաև հանձնարարականի կատարման ժամկետը լրացած չլինելու դեպքերում ուսումնական հաստատության անհատական ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 0 միավոր: Ուսումնական հաստատությունում ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների դեպքում այս չափանիշը վերագնահատվում է նախորդ ստուգումների արդյունքում տրված հանձնարարականների հետ համադրման արդյունքում:

26. Ըստ սույն կարգի 25-րդ կետում նշված չափանիշի՝ ուսումնական հաստատության ռիսկը վերագնահատվում է ստուգման արդյունքում տրված հանձնարարականի և դրա կատարման վերաբերյալ տեսչական մարմնում ուսումնական հաստատությունից ստացված գրությամբ ներկայացված տեղեկության համադրման և (կամ) հանձնարարականի կատարման նկատմամբ իրականացված վերահսկողության արդյունքների հիման վրա: Վերագնահատումն իրականացվում է հանձնարարականում սահմանված ժամկետի ավարտից հետո 15-օրյա ժամկետում:

27. Եթե ուսումնական հաստատությունում իրականացված ստուգման արդյունքում տեսչական մարմնի ղեկավարի կարգադրագրով տրված հանձնարարականը կատարվել է ամբողջությամբ, ապա ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 0 միավոր: Եթե նշված հանձնարարականը կատարվել է մասամբ սահմանված ժամկետում, ապա ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 3 միավոր: Եթե հանձնարարականը կատարվել է մասամբ սահմանված ժամկետից ուշ՝ 6 միավոր: Հանձնարարականի կատարման վերաբերյալ գրություն չներկայացվելու դեպքում ուսումնական հաստատության ռիսկն ըստ այս չափանիշի գնահատվում է՝ 8 միավոր, իսկ հանձնարարականը չկատարվելու դեպքում՝ առավելագույնը՝ 10 միավոր:

28. Հանձնարարականը համարվում է մասամբ կատարված, եթե պատշաճ կատարվել է հանձնարարականով սահմանված պահանջների առնվազն 50%-ը, այլապես՝ հանձնարարականը համարվում է չկատարված: Հանձնարարականի ամբողջությամբ կատարումը միայն ուսումնական հաստատության գործառույթներից կախված չլինելու պարագայում, ուսումնական հաստատության մասով գործողությունների սահմանված ժամկետում իրականացումը համարվում է մասամբ կատարում:

29. Եթե հանձնարարականը 1-ն է և չի կատարվել, ապա ուսումնական հաստատության ռիսկն ըստ այս չափանիշի գնահատվում է 3 միավոր, 2-3 չկատարված հանձնարարականների դեպքում՝ 5 միավոր, 4 և ավելի չկատարված հանձնարարականների դեպքում՝ 10 միավոր: Մինչև ուսումնական հաստատությունում

ստուգում իրականացնելը ուսումնական հաստատության անհատական ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 0 միավոր:

4. ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏԻ ՌԻՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹՅԱՆ ՌԻՍԿԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՂ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐՈՎ ՀԱՇՎԱՐԿՎՈՂ ՌԻՍԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ (ԱՌԱՋԻՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉ) ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ

30. Միջնակարգ կրթության ոլորտում ուսումնական հաստատության կրթական գործունեության ռիսկայնությունը բնութագրող չափանիշներով հաշվարկվող ռիսկայնությունը (առաջին բաղադրիչը) գնահատվում է հետևյալ տվյալներով՝

1) ուսումնական հաստատության հերթայնությունը.

2) ուսումնական հաստատությունում ուսումնական պլանով նախատեսված չդասավանդվող առարկայի (այսուհետ՝ չդասավանդվող առարկա) առկայությունը.

3) ուսումնական հաստատությունում գերբեռնված դասարանների առկայությունը.

4) ըստ կրթական աստիճանների՝ ուսումնական հաստատության համապատասխան լիցենզիայով սահմանված սովորողների սահմանային թվի գերազանցման չափը.

5) սովորողների շարժը.

6) նախորդ ուսումնական տարում իրականացված վերահսկողական գործառույթների (բացառությամբ՝ ստուգման) արդյունքում արձանագրված՝ մանկավարժական աշխատողների նշանակումներին վերաբերող խախտումների թիվը՝ բացառելով արձանագրված խախտումների կրկնությունը.

7) նախորդ ուսումնական տարում իրականացված վերահսկողական գործառույթների (բացառությամբ՝ ստուգման) արդյունքում արձանագրված այլ խախտումների թիվը՝ բացառելով արձանագրված խախտումների կրկնակի հաշվարկումը.

8) ուսումնական հաստատության գործունեության վերաբերյալ նախորդ ուսումնական տարում ստացված դիմում-բողոքների թիվը (բացառությամբ՝ անանուն և

կեղծ, ինչպես նաև՝ տեսչական մարմնի իրավասության շրջանակներից դուրս դիմումների)։

9) ստուգման արդյունքում հայտնաբերված խախտումների պարբերականությունը

10) ստուգման արդյունքում արձանագրված խախտումների հետևանքների վերացմանն ուղղված գործողությունների արդյունքները։

31. Սույն կարգի 30-րդ կետի 1-ից 8-րդ ենթակետերով սահմանված չափանիշների համաձայն՝ ռիսկերի վերագնահատում իրականացվում է յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա սկզբին, 1-ից 5-րդ ենթակետերում նշված չափանիշները՝ տեսչական մարմնում ուսումնական հաստատություններից ստացված, իսկ 6-8-րդ ենթակետերում նշված չափանիշները՝ տեսչական մարմնի կողմից իրականացված վերահսկողական գործառույթների արդյունքում ձևավորված տեղեկատվության համաձայն։

32. Սույն կարգի 30-րդ կետի 9-րդ և 10-րդ ենթակետերով սահմանված չափանիշները վերագնահատվում են ուսումնական հաստատությունում իրականացված յուրաքանչյուր ստուգման արդյունքում։

33. Ուսումնական հաստատության հերթայնությունն առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է։ Եթե ուսումնական հաստատությունը երկիերթ է, ապա, ըստ այս չափանիշի, ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 2 միավոր, եռահերթ լինելու դեպքում (ներառյալ միջանկյալ հերթը)՝ 4 միավոր։ Միահերթ ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 0 միավոր։

34. Ուսումնական հաստատությունում չդասավանդվող առարկայի առկայությունն առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է։ Ուսումնական հաստատությունում չդասավանդվող առարկայի առկայության դեպքում ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 3 միավոր։ Ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 0 միավոր, եթե ուսումնական հաստատությունում չդասավանդվող առարկա (առարկաներ) չկա։

35. Ուսումնական հաստատությունում գերբեռնված դասարանների առկայությունն առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է։ Գերբեռնված դասարանների

առկայության դեպքում ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 3 միավոր: Ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 0 միավոր, եթե ուսումնական հաստատությունում չկա գերբեռնված դասարան (դասարաններ):

36. Ըստ կրթական աստիճանների՝ ուսումնական հաստատության համապատասխան լիցենզիայով սահմանված սովորողների սահմանային թվի գերազանցումը առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է: Եթե որևէ կրթական աստիճանում ուսումնական հաստատության սովորողների թիվը մեծ է լիցենզիայով սահմանված թվից՝ մինչև 10 տոկոսով ((0; 10 %) միջակայքում է), ապա ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 1 միավոր, 10 տոկոսից 30 տոկոսի դեպքում ((10 %; 30 %) միջակայքում է)՝ 3 միավոր, 30 տոկոսից ավելի լինելու դեպքում՝ 5 միավոր: Մի քանի կրթական աստիճանների դեպքում հաշվարկվում է առավելագույն տոկոսային միավորը:

37. Սովորողների շարժի չափանիշը հաշվարկվում է նախորդ ուսումնական տարվա սեպտեմբերի 1-ից մինչև օգոստոսի 31-ն ընկած ժամանակահատվածի համար՝ հետևյալ բանաձևով (բացառությամբ).

$$\text{Շարժ} = \frac{\text{ընդունված սովորողների թիվ} + \text{ազատված սովորողների թիվ}}{\text{սովորողների ընդհանուր թիվ}} \cdot 100\%:$$

38. Սովորողների թվում չեն հաշվարկվում առաջին դասարան և հիմնական դպրոցից ավագ դպրոց ընդունվածները և շրջանավարտները:

39. Եթե սովորողների շարժի չափանիշը մինչև 10% է ((0;10%) միջակայքում է), ապա ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 0 միավոր, (10%; 30%) միջակայքի դեպքում՝ 3 միավոր, 30 տոկոսից ավելիի դեպքում՝ 6 միավոր:

40. Նախորդ ուսումնական տարում իրականացված վերահսկողական գործառույթների (բացառությամբ՝ ստուգման) արդյունքում արձանագրված կադրային և այլ խախտումների թվերը առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշներ են:

41. Նախորդ ուսումնական տարում իրականացված վերահսկողական գործառնությունների (բացառությամբ՝ ստուգման) արդյունքում արձանագրված՝ մանկավարժական աշխատողների նշանակումներին վերաբերող 1 խախտման դեպքում ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 1 միավոր, 2-4 խախտումների դեպքում՝ 3 միավոր, 5 և ավելի խախտումների դեպքում՝ 5 միավոր: Մանկավարժական աշխատողների նշանակումներին վերաբերող խախտումների բացակայության դեպքում ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 0 միավոր:

42. Նախորդ ուսումնական տարում իրականացված վերահսկողական գործառնությունների (բացառությամբ՝ ստուգման) արդյունքում արձանագրված (բացառությամբ սույն կարգի 41-րդ կետում նշված խախտումների) 1 խախտման դեպքում ռիսկը գնահատվում է 1 միավոր, 1-ից ավելի խախտումների դեպքում՝ 3 միավոր: Սույն կետում նշված խախտումների բացակայության դեպքում ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 0 միավոր:

43. Համաձայն ուսումնական հաստատության գործունեության վերաբերյալ նախորդ ուսումնական տարում ստացված դիմում-բողոքների թվի (բացառությամբ՝ անանուն բողոքների) չափանիշի՝ ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է սույն կարգի 22-րդ կետում նկարագրված եղանակով:

44. Ստուգման արդյունքում հայտնաբերված խախտումների պարբերականությունն առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է: Ուսումնական հաստատության անհատական ռիսկի առաջին բաղադրիչի գնահատումը, ըստ այս չափանիշի, իրականացվում է N3 աղյուսակի համաձայն.

Աղյուսակ N3

Խախտման բնույթը (պարբերականությունը)	Միավորը, եթե նշված բնույթի խախտում կրկնվել է 3 ուսումնական տարում	Միավորը, եթե նշված բնույթի խախտում կրկնվել է 2 ուսումնական տարում
Ուսումնական պլանները	5	3
Կադրերը	3	2
Այլ*	2	1

«Այլ»-ի դեպքում դիտարկվում է ավելի պարբերաբար կրկնվող բնույթի խախտումները:

45. Ուսումնական հաստատությունում ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների դեպքում 44-րդ կետում ներկայացված չափանիշը վերագնահատվում է առկա խախտումների հետ համադրման արդյունքում, իսկ ստուգումների ծրագրով նախատեսված ստուգման դեպքում՝ ներմուծվում են միայն նոր ստուգման արդյունքները:

46. Համաձայն ստուգման արդյունքում արձանագրված խախտումների հետևանքների վերացմանն ուղղված գործողությունների չափանիշի՝ ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է սույն կարգի 25-ից 29-րդ կետերում նկարագրված եղանակով:

**5. ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ
ԵՎ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐՈՒՄ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ
ՌԻՍԿԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՂ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐՈՎ ՀԱՇՎԱՐԿՎՈՂ
ՌԻՍԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ (ԱՌԱՋԻՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉ)
ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ**

47. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության ոլորտներում ուսումնական հաստատության կրթական գործունեությունը բնութագրող ռիսկային հիմնական չափանիշներով հաշվարկվող ռիսկայնությունը (առաջին բաղադրիչը) գնահատվում է հետևյալ տվյալներով՝

1) ուսումնական հաստատություն ընդունված սովորողների թիվը.

2) ուսումնական հաստատությունից հանրակրթական ուսումնական հաստատություն տեղափոխված սովորողների թիվը.

3) ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների շարժը.

4) ուսումնական հաստատության կողմից պետական լիազորված մարմնի հատկացրած տեղերում 3 տարի անընդմեջ ընդունելություն չիրականացնելը.

5) նախորդ ուսումնական տարում իրականացված վերահսկողական գործառույթների (բացառությամբ՝ ստուգման) արդյունքում արձանագրված խախտումների թիվը՝ բացառելով արձանագրված խախտումների կրկնակի հաշվարկումը.

6) ուսումնական հաստատության գործունեության վերաբերյալ նախորդ ուսումնական տարում ստացված դիմում-բողոքների թիվը (բացառությամբ՝ անանուն և կեղծ, ինչպես նաև՝ տեսչական մարմնի իրավասության շրջանակներից դուրս դիմումների)։

7) ստուգման արդյունքում հայտնաբերված խախտումների պարբերականությունը։

8) ստուգման արդյունքում արձանագրված խախտումների հետևանքների վերացմանն ուղղված գործողությունների արդյունքները։

48. Սույն կարգի 47-րդ կետի 1-ից 6-րդ ենթակետերով սահմանված չափանիշների համաձայն՝ ռիսկերի վերազնահատում իրականացվում է յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա սկզբին. 1-4-րդ ենթակետերում նշված չափանիշները՝ տեսչական մարմնում ուսումնական հաստատություններից ստացված, իսկ 5-րդ և 6-րդ ենթակետերով նշված չափանիշները՝ տեսչական մարմնի կողմից իրականացված վերահսկողական գործառույթների արդյունքում ձևավորված տեղեկատվության համաձայն։

49. Սույն կարգի 47-րդ կետի 7-րդ և 8-րդ ենթակետերով սահմանված չափանիշները յուրաքանչյուր ուսումնական հաստատության մասով վերազնահատվում են ուսումնական հաստատությունում իրականացված յուրաքանչյուր ստուգման արդյունքում։

50. Ուսումնական հաստատություն ընդունված սովորողների թիվն առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է։ Եթե ուսումնական հաստատություն ընդունված սովորողների թիվը որևէ մասնագիտության գծով գերազանցում է Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԳՄՍ) նախարարի հրամանով հատկացված տեղերի թիվը, ապա, ըստ այս չափանիշի, ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 5 միավոր։ Եթե գերազանցվել են լիցենզիայով նախատեսված սահմանային տեղերի թիվը՝ ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 5 միավոր։ Սովորողների թիվը ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարի հրամանով հատկացված՝ լիցենզիայով նախատեսված թվերը չգերազանցելու դեպքում ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 0 միավոր։

51. Ուսումնական հաստատությունից հանրակրթական ուսումնական հաստատություն տեղափոխված (վերադարձած) սովորողների թիվն առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է: Յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա համար հանրակրթական ուսումնական հաստատություն տեղափոխված սովորողների վերաբերյալ տվյալը հաշվարկվում է տվյալ ուսումնական տարվա սեպտեմբերի 1-ից մինչև օգոստոսի 31-ը ընկած ժամանակահատվածի համար՝ հետևյալ բանաձևով.

$$\text{Շարժը} = \frac{\text{հանրակրթական ուսումնական հաստատություն տեղափոխվածների թիվ}}{\text{ուսումնական հաստատության սովորողների թիվ}} \cdot 100\%$$

52. Եթե հանրակրթական ուսումնական հաստատություն տեղափոխված սովորողների տոկոսային թիվը (0,5 %) միջակայքում է, ապա այս չափանիշի գծով ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 0, [5 %, 10 %) դեպքում՝ 3, 10 տոկոս և ավելիի դեպքում՝ 6 միավոր:

53. Ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների շարժն առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է: Յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա համար աշխատողների շարժի մակարդակը հաշվարկվում է տվյալ ուսումնական տարվա սեպտեմբերի 1-ից մինչև հաջորդ տարվա օգոստոսի 31-ը ընկած ժամանակահատվածի համար՝ հետևյալ բանաձևով.

$$\text{Շարժը} = \frac{\text{ընդունված աշխատողների թիվ} + \text{ազատված աշխատողների թիվ}}{\text{աշխատողների ընդհանուր թիվ}} \cdot 100\%$$

54. Եթե աշխատողների շարժի մակարդակը [0,5 %) միջակայքում է, ապա այս չափանիշի գծով ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 0 միավոր, [5 %, 30%) միջակայքի դեպքում՝ 2 միավոր, 30% և ավելիի դեպքում՝ 4 միավոր.

Աղյուսակ N4

Մանկավարժական աշխատողների շարժի մակարդակը	[0 %, 5 %)	[5 %, 30%)	[30 %, ∞)

Միավորը	0	2	4

55. Եթե ուսումնական հաստատությունը գործում է բուհի կառուցվածքում, ապա մանկավարժական աշխատողների շարժի մակարդակի չափանիշի համաձայն, ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 0 միավոր:

56. Ուսումնական հաստատության կողմից պետական լիազորված մարմնի հատկացրած տեղերում 3 տարի անընդմեջ ընդունելություն չիրականացվելն առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է: Եթե ուսումնական հաստատությունում (լիցենզիայի առկայության դեպքում) 1 մասնագիտությամբ առնվազն 3 տարի անընդմեջ կրթական գործընթաց չի իրականացվում, ապա, ըստ այս չափանիշի, ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է 2, 1-ից ավելի մասնագիտությունների դեպքում՝ 4 միավոր:

57. Նախորդ ուսումնական տարում իրականացված վերահսկողական գործառույթների (բացառությամբ՝ ստուգման) արդյունքում արձանագրված՝ կրթության բնագավառը կարգավորող Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջների 1 խախտման դեպքում ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 1 միավոր, 2-4 խախտումների դեպքում՝ 3 միավոր, 5 և ավելի խախտումների դեպքում՝ 5 միավոր: Նշված գործառույթների արդյունքում խախտումների բացակայության դեպքում ուսումնական հաստատության ռիսկը, ըստ այս չափանիշի, գնահատվում է 0 միավոր:

58. Համաձայն ուսումնական հաստատության գործունեության վերաբերյալ նախորդ ուսումնական տարում ստացված դիմում-բողոքների թվի (բացառությամբ՝ անանուն բողոքների) չափանիշի՝ ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է սույն կարգի 22-րդ կետում նկարագրված եղանակով:

59. Ստուգման արդյունքում հայտնաբերված խախտումների պարբերականությունն առաջին բաղադրիչի գնահատման ռիսկային չափանիշ է: Ուսումնական հաստատության անհատական ռիսկի առաջին բաղադրիչի գնահատումը, ըստ այս չափանիշի, իրականացվում է N5 աղյուսակի համաձայն.

Աղյուսակ N5

Խախտման բնույթը (պարբերականությունը)	Միավորը, եթե նշված բնույթի խախտում կրկնվել է 3 ուսումնական տարում	Միավորը, եթե նշված բնույթի խախտում կրկնվել է 2 ուսումնական տարում
Ընդունելության կարգի խախտումները	5	3
Կադրերը	3	2
Այլ*	2	1

«Այլ*»-ի դեպքում դիտարկվում է ավելի պարբերաբար կրկնվող բնույթի խախտումները:

60. Համաձայն ստուգման արդյունքում արձանագրված խախտումների հետևանքների վերացմանն ուղղված գործողությունների չափանիշի՝ ուսումնական հաստատության ռիսկը գնահատվում է սույն կարգի 25-ից 29-րդ կետերում նկարագրված եղանակով: